

Movember je tu: Nejde jen o kníry. Počty Čechů s rakovinou prostaty stoupají!

Podle expertů žije v Česku odhadem 60 000 mužů, kteří se s nádorem v nějaké fázi léčí nebo léčili. Nejvíce nemocných je v Praze, Jihomoravském a Moravskoslezském kraji. Přesné důvody, proč se počty případů s rakovinou prostaty drží vysoko, a dokonce mírně stoupají, odborníci neznají. Jedním z faktorů je podle nich delší doba dožití a zřejmě i životní styl a strava.

Ve srovnání s ostatními evropskými zeměmi je Česko šesté, co se počtu nemocných týče. Ve světě je na třináctém místě. V mortalitě si stojí lépe – v Evropě je na jednadvacáté pozici a ve světě na sté. Nemoci v Česku ročně podlehne přibližně 1 400 mužů. „Nízká mortalita je způsobena svědomitou a pečlivou prací českých urologů,“ vysvětluje prof. MUDr. Roman Zachoval, předseda České urologické společnosti (ČUS) ČLS JEP.

Jediná účinná prevence? Prohlídka

Na vznik nádorů prostaty může mít obecně vliv životní prostředí, kouření, nedostatek zeleniny, ovoce a vitamínu D nebo nevhodná strava s vyšším příjmem masa a živočišných tuků. Pouze asi 10 % případů vzniká dědičně. Rakovina prostaty nejčastěji postihuje muže ve věku 65 až 79 let, objevit se ale může i u čtyřicátníka.

Úmrtnost pomáhá krotit moderní léčba a specializovaná péče, které se pacientům dostává v deseti uroonkologických centrech. Ta jsou součástí komplexních onkologických center.

Úmrtnost na tento druh nádoru by podle českých urologů mohla

být ještě výrazně nižší, kdyby muži chodili na kontroly k odborníkům včas. „Jakmile se nádor prostaty vyskytuje v rodině, doporučujeme chodit na pravidelné prohlídky od 40. roku věku – pravděpodobnost onemocnění je v těchto případech totiž dvakrát vyšší. Ale i když ne, muži po padesátce by s návštěvou urologa rozhodně neměli váhat. Přibližně 70 % nádorů tohoto typu sice roste pomalu, ale když už se ohlásí obtížemi, může být na kompletní odstranění pozdě. To se týká asi 20 % pacientů,“ připomíná Zachoval.

Rakovina roste i 10 let

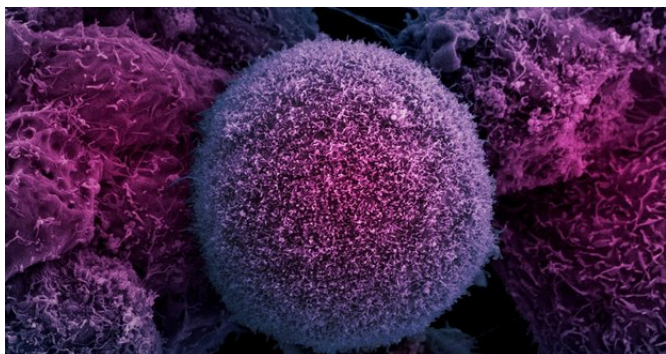
Rakovina prostaty je zákeřná tím, že se zpočátku neprojevuje a v těle může růst i deset let a více nepoznaná. Mezi obvyklé symptomy patří jakékoli změny při močení, tedy například **slabý proud moči, častější nucení na toaletu, krev v moči, ale také bolestivá ejakulace nebo potíže s erekcí.** Pokud se u muže rakovina prostaty potvrdí, pak v časných stadiích urologové nádor operují, většinou roboticky nebo laparoskopicky.

Urologové volají po plošném screeningu

Ve snaze zachytit nádory v časném stadiu, kdy je možné je operativně odstranit, **usilují čeští urologové o zavedení plošného screeningu.** Slibná jednání s Ministerstvem zdravotnictví **přetrhla pandemie, urologové ale věří, že se k jednacímu stolu opět vrátí.** V zemích, kde plošný screening zavedli, se **úmrtnost na tento karcinom snížila až o 20 %.**

„Aby měl takový screening smysl, musí běžet alespoň **10 až 15 let.** Pak se v počtech prohlídek **na jeden zachráněný život dostáváme na slibné hodnoty.** Přestože jsou u nás čísla nemocných dlouhodobě vysoká, **není bohužel prevence karcinomu prostaty součástí žádných preventivních prohlídek a programů.** Ke zjištění toho, zda jedinec nádor má, přitom stačí PSA test,

který mapuje hladinu prostatického specifického antigenu, a vyšetření konečníku. **Takto s nejvyšší pravděpodobností odhalíme, zda v těle nejsou nádor,**“ říká MUDr. Roman Zachoval.

Plošný screening karcinomu prostaty **zavedlo například Švýcarsko, Švédsko, Německo nebo Nizozemsko.** Čísla z těchto zemí ukazují, že se snaha o časný záchyt rakoviny vyplatí. Naopak v USA, kde screening zrušili, **významně stoupla úmrtnost a výskyt pokročilých stadií nemoci.**

„Nejdůležitější je se o své zdraví aktivně zajímat. Preventivní kontroly prostaty sice zatím nejsou součástí hrazených screeningových programů, je však vhodné je pravidelně absolvovat od dovršení 50 let,“ doplňuje prof. Zachoval.

Zbytečně démonizovaná prohlídka

V současné době se naprostou většinu případů karcinomu prostaty **podaří odhalit na základě vyšetření krve na hladinu prostatického specifického antigenu (PSA).** Případně může lékař doporučit zhodnocení prostaty pohmatem přes konečník, které provede urolog. Prohlídka urologem **je přitom mezi muži zbytečně démonizována, preventivní vyšetření prostaty není něco,** čeho by se muži měli obávat nebo za co by se měli stydět. **Samotná prohlídka netrvá déle než 30 minut.** Do popředí se také v poslední době dostává vyšetření pomocí magnetické rezonance.

„VERCAJK V CAJKU“

Kampaň „VERCAJK V CAJKU“ apeluje na muže ve věku 50+, aby se objednali k urologovi na tzv. **Movember prohlídku**, tedy na preventivní vyšetření rakoviny prostaty. Jedním z cílů je zbavit muže ostychu a strachu z neznámého vyšetření. A potlačit možnou bagatelizaci prevence, která může být pro mužské zdraví zásadní: **„Kampaní VERCAJK V CAJKU chceme muže motivovat a inspirovat k tomu, aby se vyšetření prostaty nebáli, nestyděli se a objednali se na něj včas. Chápeme, že starost o mužské partie může být pro někoho choulostivé téma, kampaň by měla mužům říct, že jsme v tom všichni spolu, a že není důvod k obavám ani studu,“** říká Jiří Hofreitr, koordinátor Nadačního fondu Muži proti rakovině.

Do kampaně „VERCAJK V CAJKU“ jsou zapojeni urologové napříč celou republikou. Zájemci o Movember prohlídky **jednoduše najdou svého nejbližšího urologa v přehledném seznamu na stránkách objednejse.muziprotirakovine.cz** a kontaktují ho ohledně termínu své Movember prohlídky.

Pánové, jenom knír nestačí

Movember je každoroční celosvětová charitativní akce, která má za úkol zvýšit povědomí o mužském zdraví, zejména pak o rakovině prostaty a varlat. „Povědomí o akci Movember roste každým rokem. Stále více mužů si v listopadu nechává narůst knír, aby tak vyjádřili podporu nemocným a šířili dále osvětu o mužském zdraví. Cílem ale není jen samotná změna vzhledu muže na jeden měsíc v roce, důležitější je jeho změna v přístupu k prevenci rakoviny prostaty. Právě proto je letošní kampaň VERCAJK V CAJKU přímočařejší a apeluje na muže, aby se objednali k urologovi na preventivní prohlídku prostaty, tzv. Movember prohlídku,“ uzavírá prof. Roman Zachoval, předseda České urologické společnosti, která převzala odbornou záštitu nad kampaní VERCAJK V CAJKU.

Článek je převzatý z portálu Blesk.cz